

Rodičovský příspěvek

(změny po 1. 1. 2018)

1. Kdo má nárok na rodičovský příspěvek?

Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě do čtyř let věku, které je nejmladší v rodině, a o tento příspěvek požádal na předepsaném tiskopisu u úřadu práce. Pro nárok na rodičovský příspěvek se nezkoumá příjem rodiny, ten však může být rozhodující pro stanovení výše rodičovského příspěvku.

2. Mohu si zvolit, jakou výši rodičovského příspěvku budu pobírat?

Ano. Všichni rodiče mohou čerpat dávku až ve výši 7.600,- Kč měsíčně. Rodič, který před 1. 1. 2018 pobíral rodičovský příspěvek bez možnosti volby výše dávky (do 9 měsíců věku dítěte ve výši 7.600,- Kč a následně ve výši 3.800,- Kč měsíčně) a nadále pečuje o dítě mladší čtyř let, může po 1. 1. 2018 požádat o zvýšení měsíční výše rodičovského příspěvku až na 7.600,- Kč měsíčně. Rodič, který se ke dni narození dítěte účastnil systému nemocenského pojištění (postačí, pokud je nemocensky pojištěn druhý z rodičů), může měsíčně pobírat případně i vyšší dávku, a to až do výše 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenského v souvislosti s porodem či převzetím dítěte. Výpočet denního vyměřovacího základu provede okresní správa sociálního zabezpečení. Měsíční výši rodičovského příspěvku může rodič měnit nejdříve po uplynutí tří měsíců.

Částka 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu	Možnost volby	Měsíční výše rodičovského příspěvku	Limit
je vyšší než 7.600,- Kč	ANO	až do výše 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu	celková částka 220.000,- Kč, kterou lze čerpat maximálně do 4 let věku dítěte
do 7.600,- Kč, nebo pokud denní vyměřovací základ nelze stanovit (není nárok na peněžitou pomoc v mateřství)	ANO	až do výše 7.600,- Kč	celková částka 220.000,- Kč, kterou lze čerpat maximálně do 4 let věku dítěte

3. Na jakou výši rodičovského příspěvku mají nárok rodiče dvojčat či vícčet?

Rodič dvojčat či vícčet má nárok až na částku 330.000,- Kč, kterou může čerpat nejdéle do 4 let věku dětí měsíčně ve výši 11.400,- Kč či až ve výši 1,5násobku 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu, pokud se ke dni narození dětí účastnil alespoň jeden z rodičů systému nemocenského pojištění.

Pokud rodič dvojčat či vícčet vyčerpal rodičovský příspěvek ve výši 220.000,- Kč před 1. 1. 2018 a nadále pečuje alespoň o 2 děti narozené současně ve věku do 4 let, má od 1. 1. 2018 nárok na rodičovský příspěvek ve výši 110.000,- Kč. O přiznání dávky musí úřad práce požádat.

4. Má na rodičovský příspěvek nárok pěstoun pečující o dítě po přechodnou dobu?

Od 1. 1. 2018 nevzniká nárok na rodičovský příspěvek pěstounovi majícímu dítě svěřené do pěstounské péče na přechodnou dobu. Rodič (osvojitel), který převzal dítě ve věku do čtyř let z pěstounské péče na přechodnou dobu, může čerpat rodičovský příspěvek až do výše 220.000,- Kč (úřad práce nebude do této částky započítávat od 1. 1. 2018 částky rodičovského příspěvku vyplacené z důvodu péče o totéž dítě pěstounovi na přechodnou dobu).

5. Mohu pobírat rodičovský příspěvek, pokud mám nárok na peněžitou pomoc v mateřství?

Ano, ale pouze za předpokladu, že rodičovský příspěvek je vyšší. Úřad práce nevyplatí rodičovský příspěvek celý, ale pouze doplatí rozdíl mezi rodičovským příspěvkem a vyplácenou peněžitou pomocí v mateřství.

Pokud již pobíráte rodičovský příspěvek a vznikne Vám nárok na peněžitou pomoc v mateřství (při narození dalšího dítěte do rodiny), nezapomeňte na svou povinnost tuto změnu vždy ihned

(nejpozději do 8 dnů) ohlásit příslušnému úřadu práce, zabráníte tak vzniku zbytečného přeplatku. Přeplatek je však v těchto případech možné započíst.

6. Částka rodičovského příspěvku je pro rodinu nedostačující, a proto je nutné, aby i pečující rodič nastoupil do zaměstnání. Po jakou dobu může být dítě umístěno ve školce?

U dětí starších dvou let se docházka do školky či podobných zařízení nesleduje. Rodič tak může dítě dávat neomezeně do mateřské školy a přitom pobírat rodičovský příspěvek. Stejně tak může pobírat rodičovský příspěvek, pokud v době, kdy je výdělečně činný nebo se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem, zajistí péči o dítě jinou zletilou osobou.

7. Mám zdravotně postižené dítě, mohu na něj pobírat rodičovský příspěvek i příspěvek na péči?

Ano, u dětí do čtyř let věku je souběh těchto dávek umožněn. Další podrobnosti vztahující se k problematice příspěvku na péči u dětí naleznete v informačním letáku [Příspěvek na péči](#).

8. Má na rodičovský příspěvek nárok i nezletilý rodič či rodič omezený ve svéprávnosti?

Ano, na rodičovský příspěvek má nárok i nezletilý rodič, přičemž již není nutné čekat na rozhodnutí soudu ve věci přiznání rodičovské odpovědnosti. Žádost o rodičovský příspěvek může nezletilý rodič uplatnit sám, je-li starší 16 let, jinak ji musí podat jeho zákonný zástupce. Rodičovský příspěvek lze přiznat i rodiči, u kterého soud rozhodl o omezení svéprávnosti v oblasti výkonu rodičovské odpovědnosti, pokud soud rozhodl o zachování výkonu povinnosti a práva péče o dítě.

9. Je pro nárok na rodičovský příspěvek důležitý trvalý pobyt a bydliště v ČR?

Ano, rodič žádající o rodičovský příspěvek a dítě zakládající nárok na tuto dávku (občané ČR, kteří nemigrovali v rámci EU) musejí pro přiznání rodičovského příspěvku splnit podmínku trvalého pobytu a bydliště v ČR. U cizinců ze třetích zemí (mimo Evropskou unii) je třeba mít nepřetržitý přechodný pobyt na území ČR delší než 365 dnů a bydliště ke dni podání žádosti. Pro osoby podléhající právu EU platí odlišná pravidla. Bydlištěm se rozumí místo dlouhodobého faktického pobytu nebo místo, kde má osoba středisko svých zájmů, například kde vykonává výdělečnou činnost, plní povinnou školní docházku apod. Ministerstvo práce a sociálních věcí může v odůvodněných případech na žádost podmínku trvalého pobytu prominout.

10. Jak je to s rodičovským příspěvkem u rodin, které mají vedle ČR právní vztah i k jinému státu EU?

Poskytování rodičovského příspěvku se u těchto rodin řídí evropskými předpisy. Ty zakotvují, že jeden stát je vždy přednostně příslušný dávku poskytovat, a pokud v něm nevznikne na dávku nárok nebo je dávka nižší než v jiném státě, k němuž má rodina právní vztah, poskytuje další stát doplatek dávky do výše, která by náležela podle jeho právních předpisů.

Přednostně příslušný je vždy stát výkonu výdělečně činnosti (zaměstnání), druhý v pořadí je stát, z něhož je poskytován důchod, a na posledním místě figuruje stát bydliště.

Pokud například rodina žije na území ČR, jeden z rodičů pracuje u zaměstnavatele ve Spolkové republice Německo, druhý z rodičů pečuje o dítě a netrvá mu pracovněprávní vztah u zaměstnavatele v ČR, mělo by přednostně vyplácet rodičovský příspěvek Německo. Česká republika poskytne případný doplatek k dávce (úřad práce odečte od částky 220.000,- Kč částku vyplacenou na totéž dítě jiným státem). O rodičovský příspěvek si rodič může požádat u českého úřadu práce, který žádost postoupí příslušné německé instituci.

Jestliže oba rodiče vykonávají výdělečnou činnost v různých členských státech, je přednostně příslušný stát, v němž jeden rodič pracuje a zároveň v něm má dítě bydliště. Za dobu výkonu zaměstnání se považuje i doba rodičovské dovolené, pokud nadále trvá pracovněprávní vztah pečujícího rodiče. Pokud by tedy v předchozím případě pečujícímu rodiči trval po dobu péče o dítě do 4 let věku pracovněprávní vztah, byla by přednostně příslušná Česká republika a Německo by poskytovalo doplatek dávky do výše podle svých předpisů.